

Bruxelles, 24 aprilie 2018
(OR. en)

7834/18

JEUN 38
EDUC 122
CULT 38
RELEX 309

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. ant.:	7103/18 JEUN 28 EDUC 96 CULT 27 RELEX 225
Subiect:	Proiect de concluzii ale Consiliului privind rolul tinerilor în construirea unei societăți sigure, armonioase și caracterizate de coeziune în Europa - <i>Adoptare</i>

Grupul de lucru pentru tineret a pregătit proiectul de concluzii sus-menționat în vederea adoptării acestora în cadrul Consiliului Educație, Tineret, Cultură și Sport din 22-23 mai 2018. Textul întrunește în prezent acordul tuturor delegațiilor.

Prin urmare, Comitetul Reprezentanților Permanenți este invitat să confirme acordul obținut și să transmită textul Consiliului, spre adoptare și publicare ulterioară în Jurnalul Oficial.

**Proiect de
concluzii ale Consiliului privind rolul tinerilor în construirea unei societăți
sigure, armonioase și caracterizate de coeziune în Europa**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE

REAMINTIND:

1. Contextul politic al acestei chestiuni, astfel cum este prezentat în anexa la prezentele concluzii.

IA ACT DE:

2. Agenda privind tineretul, pacea și securitatea astfel cum figurează în Rezoluția Consiliului de Securitate al ONU 2250 (2015), care recunoaște contribuția importantă și pozitivă a tinerilor la eforturile de menținere și de promovare a păcii și securității și care afirmă rolul important pe care tinerii îl pot juca în prevenirea și soluționarea conflictelor.
3. Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă (Agenda 2030) adoptată de Organizația Națiunilor Unite în septembrie 2015 și obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) care constituie, la nivelul lor fundamental, un cadru politic favorabil schimbării pentru eradicarea sărăciei și realizarea dezvoltării durabile. Acestea asigură un echilibru între dimensiunile economică, socială și de mediu, incluzând aspectele esențiale ale guvernantei și ale societăților pașnice, armonioase și favorabile incluziunii și recunosc interconexiunile esențiale dintre obiectivele și țintele acestora.
4. Strategia globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene, care prevede stimularea rezilienței societăților și prin intensificarea activităților în domeniul educației, culturii și tineretului pentru a favoriza pluralismul, traiul în comun și respectul.

5. Consensul european privind dezvoltarea, care precizează că tinerii sunt agenți ai dezvoltării și ai schimbării și, ca atare, aduc o contribuție esențială la Agenda 2030, inclusiv prin capacitatea lor de a inova și afirmă că UE și statele sale membre vor urmări, de asemenea, să consolideze drepturile tinerilor și capacitarea acestora în desfășurarea afacerilor publice, inclusiv prin promovarea participării lor la economiile, societățile și procesele decizionale de la nivel local, în special prin intermediul organizațiilor de tineret.
6. Cartea albă privind viitorul Europei¹, care subliniază rolul important al „valorilor europene”.
7. Reuniunea de consultare regională europeană pe tema „Tineretul, pacea și securitatea”, care a avut loc la Bruxelles, Belgia, în perioada 25-27 septembrie 2017, organizată de Serviciul European de Acțiune Externă, în parteneriat cu Fondul Națiunilor Unite pentru Populație, cu Biroul Națiunilor Unite de sprijin pentru consolidarea păcii și cu principalele părți interesate ale societății civile.

RECUNOSCÂND CĂ:

8. Numărul tinerilor din lume este în creștere – în prezent, trăiesc în lume 1,8 miliarde de copii și tineri (cu vârsta cuprinsă între 15 și 24 de ani), la care se vor adăuga încă 72 de milioane până în [2025].
9. Numărul tinerilor din Uniunea Europeană este în prezent de 88,9 milioane (2016)².
10. „Participare” și „Tineretul și lumea”, printre alte subiecte, au fost incluse ca două domenii de acțiune cu statut prioritar în cadrul reînnoit al cooperării europene în domeniul politicii privind tineretul (2010-2018).

¹ Documentul 6952/17.

11. Agenda privind tineretul, pacea și securitatea², astfel cum figurează în Rezoluția Consiliului de Securitate al ONU 2250 (2015), are relevanță atât la nivel mondial, cât și la nivel european. Europa este una dintre cele mai sigure părți ale lumii. Cu toate acestea, probleme structurale, cum ar fi schimbările climatice, dezastrele naturale, traficul de persoane, oportunitățile limitate de ocupare a forței de muncă și marginalizarea, care afectează tinerii din Uniunea Europeană – împreună cu amenințarea tot mai mare a radicalizării violente – pun sub semnul întrebării ideea că Europa este un continent pașnic și sigur.
12. Este necesar ca tinerii să fie recunoscuți drept actori-cheie în ceea ce privește consolidarea democrației, crearea de discursuri pașnice, consolidarea coeziunii sociale și promovarea valorilor europene. Este important ca tinerii și părțile interesate din domeniul tineretului să fie implicați și recunoscuți ca aliați-cheie în consolidarea rezilienței pentru a combate astfel de probleme, pentru a menține pacea și a preveni violența și pentru a depune eforturi în direcția unei societăți pașnice și favorabile incluziunii. În acest context, activitățile pentru tineret pot juca un rol important în evidențierea potențialului tinerilor de a juca un rol pozitiv în construirea unei societăți sigure, pașnice și caracterizate de coeziune.

SUBLINIIND CĂ:

13. În prezent, în lume, peste 600 de milioane de tineri trăiesc în contexte fragile și afectate de conflicte³. Aceștia se numără printre persoanele cel mai afectate de forme de violență multiple și adesea interdependente – de la acte de violență minore la criminalitatea organizată și atacurile teroriste cauzate de extremismul violent, care afectează comunitățile acestora – și suferă consecințe umane, sociale și economice enorme și de lungă durată. Prin urmare, este de cea mai mare importanță să se conceapă și să se pună în aplicare politici și programe care să le ofere acestora oportunități de a dezvolta reziliența și care să contribuie la incluziunea lor în societate.

² Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Strategia PNUD pentru tineret pentru perioada 2014-2017: Tineri capacitați, un viitor durabil (New York, 2014).

³ Carta Consiliului Europei privind educația pentru o cetățenie democratică și educația cu privire la drepturile omului.

14. Numeroase țări europene s-au confruntat recent cu rate ridicate ale șomajului în rândul tinerilor și cu probleme legate de excluziunea socială. Ca urmare, grupuri de tineri adoptă tot mai frecvent căi de defulare cum ar fi manifestările negative de populism, propaganda, discursurile de incitare la ură și xenofobia, care au potențialul de a conduce la extremism violent, în detrimentul identității noastre multiculturale în calitate de europeni. Prin urmare, este esențial ca tinerii să fie sprijiniți în adoptarea de noi oportunități, cum ar fi noile tehnologii și digitalizarea, precum și în abordarea noilor provocări, cum ar fi știrile false și globalizarea.
15. Este esențial să se aibă în vedere faptul că „Tineretul, pacea și securitatea” nu este doar o agendă globală, ci, de asemenea, o agendă europeană. În general, tinerii au o înțelegere globală a menținerii păcii și, astfel, au un rol crucial în abordarea diferitelor tipuri de violență, discriminare și injustiție care îi afectează, inclusiv violența domestică, violența bazată pe gen, propaganda, toate formele de hărțuire, căsătoriile timpurii și forțate, discriminarea etnică și lipsa de respect, prin diferite instrumente, precum dialogul intercultural prin intermediul mobilității, activitățile pentru tineret, voluntariatul și învățarea non-formală și informală.
16. Tinerii sunt inovatori de valoare și agenți ai schimbării, iar contribuțiile lor ar trebui să fie sprijinite și solicitate în mod activ, și considerate esențiale în construirea unei societăți pașnice și în sprijinirea guvernantei democratice. Mai mult, participarea tinerilor promovează angajamentul civic și cetățenia activă. În plus, educația pentru cetățenie democratică, inclusiv cetățenie digitală, precum și educația în domeniul drepturilor omului, inclusiv educația în spiritul păcii și al gândirii critice, joacă un rol esențial în dezvoltarea acestora. În acest context, cooperarea dintre Uniunea Europeană și Consiliul Europei poate aduce o contribuție valoroasă.

SUBLINIIND CĂ:

17. Mobilitatea în rândul tinerilor este esențială pentru schimbul de idei, propagarea inovării, rezolvarea problemelor sociale și a celor legate de șomaj, crearea de relații interumane puternice, sprijinirea dezvoltării personale și încurajarea dobândirii de competențe situaționale și sociale, precum și transversale, precum și pentru promovarea competențelor interculturale și combaterea prejudecăților și a discriminării. Prin urmare, ea ar trebui să fie promovată în vederea unei societăți favorabile incluziunii, caracterizate de coeziune și sigure pentru toți.
18. Activitățile pentru tineret și învățarea non-formală și informală au un rol important de jucat în abordarea marginalizării și a radicalizării în rândul tinerilor. În plus, activitățile pentru tineret contribuie la combaterea marginalizării și a radicalizării în rândul tinerilor și permit tinerilor să înțeleagă mai bine drepturile omului și valorile democratice în practică.
19. Este extrem de important să se continue dezvoltarea și promovarea cooperării internaționale dintre toate părțile interesate, inclusiv tinerii, lucrătorii de tineret, liderii tinerilor și organizațiile de tineret din Uniunea Europeană și din afara acesteia, întrucât acest lucru constituie o contribuție la consolidarea încrederii și la fasonarea viitoarelor relații în Europa și în afara acesteia.

ACCENTUEAZĂ URMĂTOARELE DOMENII DE ACȚIUNE:

A. Cooperarea intersectorială bazată pe metode de comunicare inovatoare, pe schimbul de bune practici și pe un dialog eficace

20. Agenda privind tineretul, pacea și securitatea are tangențe cu toate politicile interne și externe ale UE privind promovarea dezvoltării durabile, a păcii și securității și a drepturilor omului. Optimizarea sinergiilor și asigurarea coerenței între măsurile de politici adoptate în replică la provocările care afectează atât politicile interne ale Uniunii, cât și pe cele externe, pot fi realizate numai prin eforturi combinate din partea a numeroase părți interesate diferite.

ÎN ACEST CONTEXT, CONSILIUL INVITĂ STATELE MEMBRE, COMISIA EUROPEANĂ ȘI SERVICIUL EUROPEAN PENTRU ACȚIUNE EXTERNĂ, ÎN LIMITA RESPECTIVELOR LOR DOMENII DE COMPETENȚĂ:

21. Să promoveze cooperarea intersectorială bazată pe metode de comunicare inovatoare, pe schimbul de bune practici și pe un dialog eficient între sectorul tineretului și diferite domenii de politici și autoritățile competente, astfel încât acestea să ia în considerare includerea tinerilor, a organizațiilor de tineret și a organizațiilor care lucrează în favoarea tineretului ca parteneri prețioși în procesul de consolidare a rezilienței la nivel de societate și de stat și de construire a unei societăți caracterizate de coeziune.
22. Să mobilizeze competențele specializate, să promoveze inovarea și să aprofundeze parteneriatele multilaterale între instituțiile UE, statele membre, societatea civilă, tineri și părțile interesate din domeniul tineretului și dincolo de acesta prin consolidarea rolului tinerilor în menținerea păcii.

Să promoveze dialogul, cooperarea și schimbul de bune practici legate de Agenda privind tineretul, pacea și securitatea între principalele părți interesate, prin consolidarea capitolului referitor la cooperarea globală din programul Erasmus+ și prin intermediul altor mecanisme pentru schimbul de bune practici. Acest lucru ar trebui, de asemenea, să mobilizeze tinerii și să creeze o legătură între autoritățile decizionale, organizațiile de tineret și organizațiile care activează în interesul tineretului care desfășoară activități pentru menținerea păcii și construirea unei societăți armonioase și caracterizate de coeziune.

B. Depunerea de eforturi în favoarea unor societăți armonioase și caracterizate de coeziune: valorificarea abordării bazate pe dovezi

23. Într-un moment în care Europa încearcă să combată discursurile de incitare la ură și să reducă toate formele de violență, este important să se elaboreze un discurs pașnic care să promoveze valorile comune⁴ ale UE precum respectarea demnității umane, libertatea, democrația, egalitatea, statul de drept și respectarea drepturilor omului.

⁴ A se vedea articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

ÎN ACEST CONTEXT, CONSILIUL INVITĂ COMISIA EUROPEANĂ ȘI SERVICIUL EUROPEAN PENTRU ACȚIUNE EXTERNĂ, ÎN LIMITA RESPECTIVELOR LOR DOMENII DE COMPETENȚĂ:

24. Să promoveze, să revizuiască și să evidențieze bunele practici cu privire la rolul tinerilor în menținerea păcii și prevenirea violenței ca sursă a producției de cunoștințe și ca instrument de valoare cu care să se schimbe „discursurile negative” privind tinerii. Rezultatele calitative și exemplele concrete de contribuții aduse de tineri la menținerea păcii și solidarității ar trebui identificate și colectate sistematic în Europa, inclusiv în colaborare cu statele membre în cadrul platformei Wiki pentru tineret.

C. Să asigure participarea activă și semnificativă a tinerilor în construirea unor societăți pașnice și favorabile incluziunii

25. Participarea activă și echitabilă (sprijinită prin consolidarea capacităților) a tinerilor, în special a celor cu mai puține oportunități, la toate nivelurile vieții civile și politice reprezintă o condiție esențială pentru construirea unor societăți pașnice, echitabile și caracterizate de coeziune. Ea este de asemenea importantă pentru a eradica sărăcia și excluziunea socială care conduc la marginalizarea tinerilor.
26. Se recunoaște tot mai mult că tinerii sunt agenți ai schimbării în prevenirea conflictelor, în promovarea incluziunii și a justiției sociale, precum și în menținerea păcii. Promovarea păcii și a stabilității necesită un parteneriat la nivel mondial între toate părțile interesate, iar tinerii și organizațiile care activează în interesul tineretului au un rol vital de jucat în această privință. Activitățile pentru tineret au, de asemenea, un rol important de jucat în consolidarea păcii și promovarea solidarității.

ÎN ACEST CONTEXT, CONSILIUL INVITĂ STATELE MEMBRE, COMISIA EUROPEANĂ ȘI SERVICIUL EUROPEAN PENTRU ACȚIUNE EXTERNĂ, ÎN LIMITA RESPECTIVELOR LOR DOMENII DE COMPETENȚĂ:

27. Să sporească oportunitățile pentru participarea substanțială a tinerilor la menținerea și promovarea păcii și securității, la toate nivelurile, atunci când și acolo unde este posibil, prin intermediul unor mecanisme participative.
28. Să înlesnească un acces mai ușor, în rândul tinerilor, al organizațiilor de tineret și al altor părți interesate, la date și cunoștințe generate de studiile recente și de rezultatele cercetării pe tema participării tinerilor la viața democratică în Europa.
29. Să promoveze participarea activă a tinerilor în societate, inclusiv a tinerilor cu mai puține oportunități, precum și mobilitatea transfrontalieră și contactele interumane, facilitând astfel schimbul de idei și diseminarea inovării prin programele actuale și viitoare.

ÎN ACEST CONTEXT, CONSILIUL INVITĂ SERVICIUL EUROPEAN PENTRU ACȚIUNE EXTERNĂ:

30. Să avanseze activitățile legate de angajamentul UE față de Agenda privind tineretul, pacea și securitatea, precum și de principalele angajamente interregionale⁵, în parteneriat cu Organizația Națiunilor Unite și cu alte organizații internaționale, inclusiv conturarea treptată a unei politici de parteneriat strategic UE-ONU privind rolul tineretului în consolidarea păcii.

⁵ Dimensiunea referitoare la tineret a celei de a 5-a reuniuni la nivel înalt UA-UE și inițiativa Tinerelor voci din regiunea Mediteranei.

D. Să mențină și să promoveze dialogul intercultural în rândul tineretului din Europa și din afara acesteia

31. Dialogul intercultural are funcții multiple și poate fi recunoscut ca o contribuție la pacea și securitatea din UE și din țările vecine. Participarea la dialogul intercultural oferă diverse oportunități pentru ca tinerii să își asume un rol de lider, pentru a avansa procesele de reconciliere și pentru a reduce prejudecățile, neînțelegerile și discriminarea între diverse grupuri, precum și pentru a combate discursul de incitare la ură și extremismul violent prin intermediul unei abordări bazate pe drepturile omului.

ÎN ACEST CONTEXT, CONSILIUL INVITĂ STATELE MEMBRE, COMISIA EUROPEANĂ ȘI SERVICIUL EUROPEAN PENTRU ACȚIUNE EXTERNĂ, ÎN LIMITA RESPECTIVELOR LOR DOMENII DE COMPETENȚĂ:

32. Să sprijine cooperarea internațională în domeniul tineretului, dialogul și înțelegerea reciprocă între tineri, lucrătorii de tineret, liderii de tineret, precum și organizațiile de tineret și organizațiile care activează în interesul tineretului⁶ din UE și din afara acesteia, ca un instrument important de sprijinire a cetățeniei europene și a proceselor de democratizare.

⁶ Prin „organizații de tineret” se înțelege organizații ale societății civile ale căror organisme de coordonare sunt alcătuite în principal din tineri. Prin „organizații care activează în interesul tineretului” se înțelege organizații ale societății civile care oferă servicii tinerilor, dar ale căror organisme de coordonare nu sunt alcătuite doar din tineri.

E. Consolidarea rezilienței și a gândirii critice prin intermediul educației non-formale și informale și al abordării de la egal la egal

33. Ar trebui sprijinite conștientizarea și înțelegerea în rândul tinerilor a valorilor comune ale UE⁷, cum ar fi respectarea democrației, a egalității, a drepturilor omului, a solidarității, a cetățeniei și a diversității, precum și educația tinerilor în domeniul mass-mediei și al informației. Acestea contribuie la gândirea critică și la conștientizarea și cunoașterea modului în care informațiile pot fi părtinitoare și exploatare de grupuri extremiste violente pentru a disemina propagandă.
34. Astfel cum a fost convenit și introdus în cadrul Consiliului Europei, *educația pentru o cetățenie democratică și educația cu privire la drepturile omului* au strâns legături între ele și se sprijină reciproc⁸. Această metodă non-formală de educație și formare este un instrument care se concentrează în primul rând pe promovarea drepturilor și a responsabilităților democratice și pe participarea activă, în ceea ce privește sfera civică, cea politică, cea socială, cea economică, cea juridică și cea culturală ale societății.

ÎN ACEST CONTEXT, CONSILIUL INVITĂ STATELE MEMBRE, COMISIA EUROPEANĂ ȘI SERVICIUL EUROPEAN PENTRU ACȚIUNE EXTERNĂ, ÎN LIMITA RESPECTIVELOR LOR DOMENII DE COMPETENȚĂ:

35. Să ia în considerare promovarea și consolidarea, atunci când și acolo unde este necesar, a conceptului de „educație pentru o cetățenie democratică și educație cu privire la drepturile omului”¹⁰, care ar putea să fie implementat în mediile de învățare formală și non-formală și abordarea de la egal la egal, respectând principiul subsidiarității și al libertății de educație.
36. Să sporească în continuare cooperarea cu Consiliul Europei în cadrul acordului de parteneriat.

⁷ A se vedea articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

⁸ Carta Consiliului Europei privind educația pentru o cetățenie democratică și educația cu privire la drepturile omului [adoptată în cadrul Recomandării CM/Rec(2010)7 a Comitetului de miniștri].

În cadrul adoptării prezentelor concluzii, Consiliul REAMINTEȘTE în special următoarele:

1. Strategia globală a UE pentru politica externă și de securitate, cu accent deosebit pe reziliență.
2. Consensul european privind dezvoltarea / Concluziile Consiliului privind dezvoltarea durabilă (2016).
3. Abordarea globală a UE privind genul, pacea și securitatea.
4. Orientările revizuite pentru Strategia UE pentru combaterea radicalizării și a recrutării în scopuri teroriste (documentele 9640/16 și 14276/16).
5. Concluziile Consiliului privind rolul activităților pentru tineret în sprijinirea dezvoltării în rândul tinerilor a deprinderilor de viață esențiale care le facilitează tranziția cu succes către vârsta adultă, cetățenia activă și viața profesională (documentul 9624/17).
6. Concluziile Consiliului privind rolul sectorului tineretului în cadrul unei abordări integrate și transsectoriale pentru prevenirea și combaterea radicalizării violente a tinerilor (documentul 9640/16).
7. Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația 2015-2019 (2015).
8. Reuniunea informală a șefilor de stat sau de guvern din 12 februarie 2015, în cadrul căreia membrii Consiliului European au făcut apel la o abordare cuprinzătoare, care să includă, printre altele, inițiative privind integrarea socială, care sunt foarte importante în prevenirea radicalizării violente.
9. Declarația adoptată de miniștrii educației din UE, cu ocazia reuniunii lor informale de la Paris din 17 martie 2015, în cadrul căreia aceștia oferă orientări privind modalitățile de cooperare la nivel european. A fost evidențiată importanța eforturilor de prevenire și combatere a marginalizării, a intoleranței, a rasismului și a radicalizării, de promovare a cetățeniei tinerilor și de menținere a unui cadru de oportunități egale pentru toți.
10. Concluziile Consiliului privind Strategia reînnoită de securitate internă din 17 iunie 2015, care acordă prioritate aspectelor specifice privind dezangajarea, reabilitarea și deradicalizarea sau combaterea radicalizării, considerându-le drept o prioritate de acțiune în următorii ani (documentul 9416/15).

11. Planul de lucru al UE pentru tineret 2016-2018, care pune accentul pe creșterea incluziunii sociale a tuturor tinerilor, ținând seama de valorile europene subiacente, precum și pe rolul activităților pentru tineret, atât în lumea digitală, cât și în cea nedigitală.
12. Raportul comun al UE privind tineretul, din 2015, al Consiliului și al Comisiei, privind punerea în aplicare a cadrului reînnoit pentru cooperarea europeană în domeniul tineretului (2010-2018), care subliniază faptul că tinerii ar trebui să fie în măsură să crească în societăți pluraliste și favorabile incluziunii, bazate pe valori democratice europene. Raportul comun al UE privind tineretul indică, de asemenea, necesitatea de a capacita și mai mult tinerii din toate mediile, în special pe cei supuși riscului de excluziune.
13. Cooperarea dintre Comisia Europeană și Consiliul Europei în cadrul Acordului de parteneriat.
14. Agenda europeană privind securitatea, din 28 aprilie 2015, în care Comisia consideră că participarea tinerilor este un factor esențial în prevenirea radicalizării prin promovarea valorilor europene și stimularea incluziunii sociale, menționând, de asemenea, Rețeaua pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare (RAN), o rețea la nivelul întregii UE, care permite schimbul de experiență și de practici care înlesnesc depistarea timpurie a radicalizării, precum și elaborarea de strategii de prevenire și de dezangajare la nivel local.
15. Rezoluția Parlamentului European din 25 noiembrie 2015 referitoare la prevenirea radicalizării și recrutării de cetățeni europeni de către organizații teroriste.
16. Rezoluția 2250 a Consiliului de Securitate al ONU (2015) privind tineretul, pacea și securitatea.
17. Cea de a 125-a reuniune a Comitetului de Miniștri – Planul de acțiune al Comitetului de Miniștri (Bruxelles, 19 mai 2015), CM(2015)74 final, privind lupta împotriva extremismului violent și a radicalizării care conduc la terorism și Planul de acțiune al Organizației Națiunilor Unite pentru prevenirea extremismului violent.
18. „Principiile directe pentru participarea tineretului la consolidarea păcii” ale Grupului de lucru interagenției al ONU pentru tineret și consolidarea păcii.